

Öğretmen Adaylarının Öğretim İlke ve Yöntemleri Dersine İlişkin Algıları: Metafor Analizi

Hanife ESEN AYGÜN*

Çiğdem ŞAHİN TAŞKIN**

Öz. Öğretim ilke ve yöntemleri dersi öğretmen adayının öğretim sürecinde neye, nasıl rehber olması gerektiği konusunda onlara bilgi ve beceri edinimini sağlayan önemli bir derstir. Bu ders aracılığı ile öğrenme çıktıları, öğretmen ve öğrencinin rolleri ve etkinlikler açıkça tanımlanarak planlı ve amaca yönelik bir pedagojik yol izlenmektedir. Bu araştırmada, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma olgubilim ile desenlenmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının, öğretim ilke ve yöntemleri dersini alıyor olmaları ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırmaya 2018–2019 akademik yılı güz yarıyılında, Temel Eğitim Bölümü ikinci sınıfında öğrenim gören 117 öğretmen adayı katılmıştır. Adaylardan “Öğretim ilke ve yöntemleri dersi benzer. Çünkü.....” ifadesine yanıt vermeleri istenmiştir. Öğretmen adayları öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin 72 farklı metafor üretmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, sınıf öğretmeni ve okul öncesi öğretmeni adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin algılarını öğretim ilke ve yöntemleri dersi'nin işlevi, öğretim ilke ve yöntemleri dersinin yapısı ve öğretim ilke ve yöntemleri dersinin önemi olmak üzere üç ana kategoride ele aldıklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim İlke ve yöntemleri, öğretmen eğitimi, öğretmen adayı, metafor.

* Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0001-9363-7083>, Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, hanifeesen@comu.edu.tr, Türkiye

** Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-6341-5380>, Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Temel Eğitim Bölümü, csahin@comu.edu.tr, Türkiye

1. GİRİŞ

Öğrenme, ailede başlayan ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Bununla birlikte, bireyin öğrenme çabası varoluşsal bir olgudur (Biesta, 2015; Camadan, 2018; Duman, 2013; Russell, 2007). Öğrenmenin tanımı zaman içinde değişse de öğrenmenin nasıl gerçekleştiği sorusu güncelliğini korumaktadır (Bouton, 2000; Brandon ve All, 2000; Domjan, 2014; Fosnot ve Perry, 2005; Güneş, Sağdıç ve Şimşek, 2018; Eisenhardt ve Menzel, 2007; Richardson, 2005). Buna bağlı olarak, öğrenmede rol oynayan unsurların etkisi incelenmeye devam etmektedir (Bråten, McCrudden, Stang Lund, Brante ve Strømsø, 2018; Homer, Hew ve Tan, 2018). Bugüne kadar farklı öğrenme ihtiyaçları, öğrenci profili gibi etkili öğrenmenin gerçekleşmesinde rol oynayan pek çok unsurun varlığından söz edilmiştir (Açıkgöz, 2005; Başaran, 2004; Özer, 2005). Öğrenciler için uygun öğretim yöntem ve tekniklerinin belirlenmesi öğretmenin mesleki yeterlikleri ile yakından ilgilidir (Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri, 2017). Bu kapsamda eğitim fakültesi lisans programlarında yer alan öğretim ilke ve yöntemleri dersi, etkili öğrenme sürecinin oluşturulmasına katkı sağlayan model, strateji, yöntem ve tekniklerin öğretmen adaylarına tanıtılması bakımından adayların mesleki yeterliklerinin geliştirilmesinde önemli bir yere sahiptir.

Öğretim ilke ve yöntemleri dersi, bu ders ile ilgili temel kavramlar; öğretim-öğrenme ilkeleri, modelleri, stratejileri, yöntemleri ve teknikleri; öğretimde hedef ve amaç belirleme; öğretim ve öğrenmede içerik seçimi ve düzenlemesi; öğretim materyalleri; öğretimin planlanması ve öğretim planları; öğretimle ilgili kuram ve yaklaşımlar; etkili okulda öğretim, öğrenme ve öğrenmede başarı; sınıf içi öğrenme konularını içermektedir (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2018). Bununla birlikte, bu dersin yalnız Türkiye'de değil, farklı ülkelerdeki öğretmen yetiştirme programlarında farklı isimlerle de olsa da yer aldığı görülmektedir (Kanuka, Rourke ve Laflamme, 2007; Mergendoller, Maxwell ve Bellisimo, 2006; Orlich, Harder, Callahan, Trevisan ve Brown, 2012; Young, Klemzn ve Murphy, 2003). Etkili öğrenmenin gerçekleşmesinde öğrenme-öğretme sürecinin nitelikli bir biçimde düzenlenmesi öğretmenlik mesleği açısından uluslararası bir yeterlik alanıdır (Yavuz, Özkaral ve Yıldız, 2015). Çünkü öğretmenin ne anlatacağı kadar nasıl anlatacağı da önemli bir husustur (Şahin-Taşkın ve Hacıömeroğlu, 2009). Öğretmen adayının neyi nasıl anlatması gerektiği konusunda bilgi ve beceri edineceği derslerden biri de öğretim ilke ve yöntemleri dersi (Yeşilpınar-Uyar, 2016). Williams'a göre (2002) aktif ve çeşitli öğretim stratejilerini bilen öğrenciler öğrenme-öğretme sürecinde daha etkilidir. Bu ders aracılığı ile öğrenme çıktıları, öğretmen ve öğrencinin rolleri ve etkinlikler açıkça tanımlanarak planlı ve amaca yönelik bir pedagojik yol izlenmektedir (Kanuka, Rourke ve Laflamme, 2007). Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine yönelik algılarının öğrenilmesinin bu dersi öğretmen adayları için daha işlevsel hale getirmede dersin daha nitelikli işlenmesine ve böylece öğretmen adaylarının mesleki yeterlik kazanımına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmacılar katılımcıların bir konu hakkındaki algılarını incelemede sıklıkla metaforlara başvurmuşlardır. Metaforlar bireylerin deneyimlerini yansıtmakla birlikte

(Miller, 1987) bilgi ve duygunun nasıl işlendiği ile ilgilenir (Wagener, 2017). Bu yönü ile zihinsel imgeleri kavrayarak ortaya koyma ve açıklamada önemli bir araştırma aracı olarak tanımlanmaktadır (Saban, 2009). Metaforlar bu aracı rolünü kavramların derin anlamlarına inerek gerçekleştirilmektedir (Tiryaki ve Demir, 2016). Zihinsel bir model olan metaforlar böylece kavramlar ile derin bir bağ kurmaya yardımcı olur (Dur, 2016). Bununla birlikte, metafor üretmede üst bilişsel sistemin aktif olarak kullanıldığı bilinmektedir (Tiryaki ve Demir, 2016).

Alanyazın incelediğinde, öğretim ilke ve yöntemleri dersinin temel kavramlarından olan öğrenme ve öğretme (Altay ve Tekinaslan, 2013; Aydın ve Pehlivan, 2010; Çulha-Özbaş ve Aktekin, 2013; Işık, 2014; Kalyoncu, 2012; Pektaş ve Kıldan, 2009; Koç, 2014; Saban, 2004; Saban, 2009; Saban, Koçbeker ve Saban, 2006; Saban ve Keleşoğlu, 2011; Tortop, 2013; Yalçın-Wells, 2015; Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013), eğitim (Altun ve Apaydın, 2013), eğitim programı (Aykaç ve Çelik, 2014; Gültekin, 2013; Özdemir, 2012), program geliştirme (Göğebakan-Yıldız, 2017; Semerci, 2007) gibi kavramlara yönelik olarak öğretmen adaylarının algılarının incelendiği görülmektedir. Ancak, öğretim ilke ve yöntemleri dersi öğrenme ve öğretme, eğitim, program geliştirme ve eğitim programları kavramlarının yanı sıra daha pek çok kavramı içermektedir. Bu nedenle, tek bir kavram yerine dersin kendisine ilişkin algının metaforlar aracılığıyla belirlenmesinin dersin niteliğinin artırılması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Yukarıda da belirtildiği gibi, metaforlar bireylerin bir konu hakkındaki algılarını anlama ve derinlemesine incelemede önemli bir araçtır (Jensen, 2006). Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi öğretmen eğitiminde yaratıcı düşünme becerilerinin gelişimi bakımından öğretmen adaylarına katkı sağlayacaktır. Ayrıca, eğitsel problemlere alternatif çözüm yolları sunmada metaforlar yenilikçi bir bakış açısı sunmaktadır (Çelikten, 2006).

Alanyazın incelediğinde öğretmenlik eğitiminin başlarında verilen ve meslek bilgisi açısından oldukça önemli olan öğretim ilke ve yöntemleri dersi ile ilgili bazı çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Örneğin, öğretim ilke ve yöntemleri dersinin genellikle akademik başarı ile ilişkisi (Tan, 2010), öğretmen adaylarının bu dersi kullanabilme yeterliği (Öztürk, 2004; Kuzu ve Demir, 2015; Soylu, 2009), bu derse ilişkin ihtiyaç analizi (Yeşilpınar-Uyar, 2016), farklı özelliklere göre hazırlanan öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin incelenmesi (Yıldırım ve Demir, 2016), değerlendirilmesi (Yeşilpınar-Uyar ve Doğanay, 2017) ve etkililiğinin belirlenmesine (Yeşilpınar-Uyar ve Doğanay, 2018) yönelik çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bununla birlikte, öğretmen adaylarının bu derse ilişkin algılarının daha önce çalışılmadığı anlaşılmaktadır. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017) öğretmenlere *mesleki beceri* olarak atfettiği "öğrencilerini üst düzey düşünmeye teşvik etme" ifadesi dikkate alındığında, öğretmen adaylarının bir olguyu başka bir olgu yardımıyla yaratıcı olarak ele almasının bir diğer ifade ile metaforlar üretmesinin mesleki gelişimi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda, bu araştırmada öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin algılarını

metaforlar yoluyla incelemek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda alt amaçlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin algılarını belirlemek,
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersinin nitelikli bir biçimde işlenmesi amacıyla öğretmen adaylarına nasıl yardım edileceği hakkında bilgiler edinmek.

2. YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim ile desenlenen çalışmalarda bireylerin bir olgu hakkındaki kişisel deneyimleri üzerine bilgi edinmek amaçlanır (Creswell, 2007). Böylece, bireylerin deneyimlerden yola çıkarak olguya yükledikleri anlamlara ulaşılır (Merriam, 2009). Bu nedenle, olgubilim araştırmalarının hareket noktası katılımcıların deneyimleridir (Ersoy, 2016). Bu araştırmada, katılımcıların öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin deneyimlerinden hareketle bu derse ilişkin algıları metaforlar yoluyla incelendiğinden olgubilim deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın amacı göz önünde bulundurulduğunda, öğretmen adaylarının, öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin uygun metafor üretebilmelerinin bu ders hakkında yeterince bilgi sahibi olmaları ile mümkün olduğu düşünülmüştür. Bu nedenle, çalışma grubunun oluşturulmasında, önceden belirlenmiş bazı özelliklere sahip kişilerin seçilmesine olanak tanıyan amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır (Patton, 2014). Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının, öğretim ilke ve yöntemleri dersini alıyor olmaları ölçüt olarak belirlenmiştir.

Araştırmaya Temel Eğitim Bölümü'nde üçüncü yarıyıldan öğrenim gören ve halen öğretim ilke ve yöntemleri dersini alan öğretmen adayları katılmıştır. Veriler, 14 haftalık dönemin 12. haftasında toplanmıştır. Böylece, dönemin son haftalarına denk gelen veri toplama sürecinde, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersini yeterince tanıyor olmaları sağlanmıştır. Öğretmen adaylarının dersi halen alıyor olmaları öğretim ilke ve yöntemleri dersine ait algılarını daha canlı ve net bir biçimde açıklamalarına yardımcı olacağı düşünüldüğünden çalışma grubu derse kayıtlı olan ikinci sınıf öğrencileri ile sınırlı tutulmuştur. Bu doğrultuda, araştırmaya 2018-2019 akademik yılı güz yarıyılında, Marmara Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinin Temel Eğitim Bölümü ikinci sınıfında öğrenim gören 117 öğretmen adayı katılmıştır (Tablo 1). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kimliği gizli tutulmuştur. Bu sebeple, araştırmaya katılan her bir öğretmen adayı numaralandırılarak kodlanmıştır. Sınıf Öğretmeni adaylarına SÖ, Okul Öncesi Öğretmeni adaylarına ise OÖÖ olarak rumuz verilmiştir (Örneğin; SÖ12 ve OÖÖ102 gibi).

Tablo 1

Demografik Özellikler

Anabilim Dalı	Kadın	Erkek	Toplam	Yüzde
Sınıf Eğitimi	42	35	77	65.8
Okul Öncesi	31	9	40	34.2
Toplam	73	44	117	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarından 77'sinin Sınıf Eğitimi, 40'ının Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının %65.8'i sınıf Eğitimi anabilim dalında öğrenim görürken, % 34.2'si Okul Öncesi Eğitimi anabilim dalında öğrenim görmektedir. Ayrıca, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 73'ü kadın ve 44'ü erkektir.

Verilerin Toplanması

Veriler, 2018-2019 akademik yılı güz yarıyılında Temel Eğitim Bölümü'nde ikinci sınıfta öğrenim gören Sınıf Öğretmeni ve Okul Öncesi Öğretmeni adaylarından 12. haftasında toplanmıştır. Veri toplama işlemi öğretmen adaylarının aldıkları öğretim ilke ve yöntemleri dersinin hemen sonrasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılımda gönüllülük esas alınmıştır. Adaylara öncelikle araştırmanın amacı ile bilgi verilmiştir. Adaylardan "Öğretim ilke ve yöntemleri dersi benzer. Çünkü....." ifadesine yanıt vermeleri istenmiştir. Veri toplama işlemi yaklaşık yirmi dakika sürmüştür. Ayrıca, Sınıf Eğitimi ve Okul Öncesi Eğitimi anabilim dallarında öğretim ilke ve yöntemleri dersi farklı öğretim elemanları tarafından yürütülmüştür. Bu doğrultuda, öğretim elemanlarının dersi işleyiş biçiminin öğretmen adaylarının görüşlerini etkileyebileceği bir sınırlılık olarak düşünülebilir. Veriler bu husus göz önünde bulundurularak analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

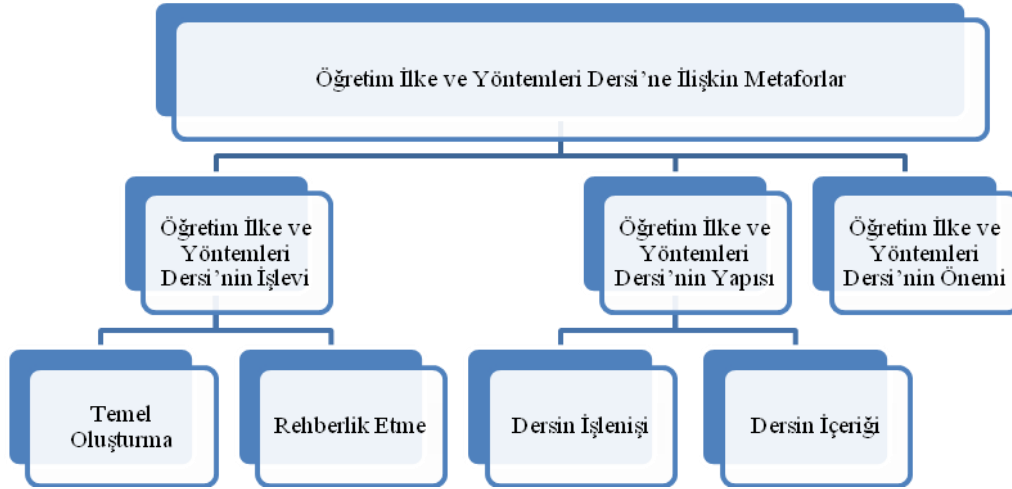
Nitel araştırmalarda, metaforlar ya süreci geliştirme ya da mevcut durumu olduğu gibi ortaya koyma amacıyla kullanılmaktadır (Fırat, Kabakçı-Yurdakul ve Ersoy, 2014). Bu doğrultuda, araştırmanın amacı göz önünde bulundurularak, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin metaforlar yoluyla olduğu gibi betimlenmiştir.

Verilerin analizinde içerik analizi yaklaşımı benimsenmiştir. Öncelikle, öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlar etraflıca incelenmiş ve listelenmiştir. Daha sonra bu metaforlar tek tek açıklamaları ile birlikte ayrıntılı bir biçimde incelenmiş; tutarlılık göstermeyen ya da bir metafora işaret etmeyen 4 öğretmen adayına ait zayıf yapıllı ifadeler veri setinden çıkarılmıştır. Böylece, veri setinde 117 öğretmen adayının metaforlarına yer verilmiştir. Verilerin analizinde, öğretmen adaylarının kullandıkları metaforların ortak özellikleri belirlenmiştir. Benzer nitelikte olanlar gruplandırılmıştır. Bir diğer ifade ile metaforlar özellikleri bakımından kategorilere ayrılmıştır. Örneğin; öğretmen adaylarının kullanmış oldukları metaforlardan, kılavuz-pusula-rehber-harita ve yol gösterici ışık-el feneri gibi benzer ifadeler gruplandırılmıştır. Daha sonra bu ifadelerden, anlam kümeleri aracılığı ile kategoriler oluşturulmuştur. Öğretmen

adaylarının metaforları ve açıklamaları doğrultusunda bu kategori Rehberlik Etme olarak adlandırılmıştır. Böylece, üç ana kategori elde edilmiştir. Öğretmen adaylarının metafor üretme yoğunluklarına göre bulgular bölümünde 2 ila 4 örnek sunulmuştur. Bu kategoriler öğretim ilke ve yöntemleri dersinin işlevi, öğretim ilke ve yöntemleri dersinin yapısı ve öğretim ilke ve yöntemleri dersinin önemi olarak adlandırılmıştır.

3. BULGULAR

Bu araştırmadan elde edilen bulgular Sınıf Öğretmeni ve Okul Öncesi Öğretmeni adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin algılarını *öğretim ilke ve yöntemleri dersinin işlevi*, *öğretim ilke ve yöntemleri dersinin yapısı* ve *öğretim ilke ve yöntemleri dersinin önemi* olmak üzere üç ana kategoride ele aldıklarını göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bulguları gösteren şema Şekil 1'de yer almaktadır:

Şekil 1. Kategorik Yapı

Şekil 1 incelediğinde öğretmen adaylarının metaforlarının 3 ana kategoride toplandığı görülmektedir. Bu kategorilerden öğretim ilke ve yöntemleri dersinin işlevi, temel oluşturma ve rehberlik etme; öğretim ilke ve yöntemleri dersinin yapısı ise dersin işlenişi ve dersin içeriği alt kategorilerinden oluşmaktadır.

Öğretim İlke ve Yöntemleri Dersinin İşlevi

Bu kategori altında yer alan metaforların bu derste öğrenilen bilgilerin diğer derslerde öğrenilecek konular için temel oluşturduğuna ve öğretmen olduklarında kendilerine rehberlik edeceğine dikkati çektiği görülmektedir. Bu açıklamalar doğrultusunda, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersinin işlevine yönelik metaforlar

temel oluşturma ve rehberlik etme başlıkları altında iki alt kategoride aşağıda açıklanmıştır.

Temel Oluşturma

Bu kategoride öğretmen adayları çoğunlukla alfabe metaforunu kullandıkları; bununla birlikte dersin işlevini açıklarken bazı adayların binanın temeli, arı, yapı taşları ve çarkın dişleri metaforlarını da kullandıkları görülmektedir. Adayların kullanmış oldukları bu metaforlardan öğretim ilke ve yöntemleri dersini öğretmen eğitiminin temeli olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Öğretmen adayları bu metaforları ve bu metaforlara ilişkin açıklamaları aşağıdaki gibidir:

- Öğretim ilke ve yöntemleri dersi alfabeyi öğrenmeye benzer, çünkü her şeyin (öğrenmenin, öğretmenin, öğrenmeyi öğretmenin) temeli ve başlangıcı bu dersle başlar (SÖ 17)
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersi bir binanın temeline benzer, çünkü öğretimi gerçekleştirmenin temelini oluşturduğunu ve öğretim temelini ne kadar sağlam atarsak o kadar kalıcı ve etkili olacağını düşünüyorum (SÖ 28)
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersi bir öğretmenin yapı taşlarına benzer, çünkü bir öğretmen bu dersi almadan verimli bir eğitim veremez (OÖÖ 98)
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersi bir çarkın dişlerine benzer, çünkü sistemin yapı taşlarını döndüren çarklardır ve bu ders de eğitimin yapı taşlarını oluşturur, bu çarklar ne zaman bozulursa ya da durursa makine çalışmaz, bu dersin önemi de eğitim sisteminde bu şekilde cereyan eder (OÖÖ 112)

Sınıf öğretmeni adaylarından SÖ17 ve SÖ28 ile Okul Öncesi Öğretmeni adaylarından OÖÖ98 ve OÖÖ112 bu dersi temel, yapı taşı ve çarkın dişlileri metaforları ile öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin algılarını açıklamışlardır. Sınıf Öğretmeni adayı SÖ17 bu dersi alfabe metaforu ile açıklamıştır. Okuma-yazma öğrenmenin alfabeyi öğrenme ile başladığını, alfabenin bir tür temel olduğunu vurgulamıştır. Öğretmenlik yapabilmenin temeli ve başlangıcının da bu ders olduğunu ifade etmiştir. Öğretmen Adayı SÖ28 ve OÖÖ98'in açıklamaları incelendiğinde, bu dersin kalıcı, etkili ve verimli öğrenmeyi desteklediğini vurguladıkları görülmektedir. Öğretmen Adayı OÖÖ112 ise bu dersin eğitim sisteminde önemli bir yere sahip olduğunu vurgulayarak eğitimin yapı taşlarından olduğunu ifade etmiştir. Bu açıklamalardan farklı olarak, aşağıdaki öğretmen adayı ise öğretim ilke ve yöntemleri dersini arı metaforu ile açıklamıştır:

- Öğretim ilke ve yöntemleri dersi arıya benzer, çünkü bilgiyi önce kendimizde toplarız sonra dağıtırız, aynı bal gibi (OÖÖ 86)

Öğretmeni Adayı OÖÖ86 arının çiçek tozlarını toplayarak bal ürettiği gibi bu ders kapsamında edindiği bilgileri ileride öğrencilerine dağıtacağını ifade etmiştir. Öğretmen adayının bu ifadesi bal yapabilmenin temelinin çiçek tozu toplamak olduğu gibi öğretmenlik yapabilmenin temelinin de bu dersi etkili olarak öğrenmek olduğu şeklinde yorumlanabilir. Öğretmen adaylarının rehberlik etme alt kategorisine ilişkin açıklamaları aşağıdaki gibidir:

Rehberlik Etme

Öğretmen adaylarının belirttiği metaforlar öğretim ilke ve yöntemleri dersini öğretmenlik mesleğinde kendilerine yol gösteren bir unsur olarak gördüklerine işaret etmektedir. Bulgular ayrıntılı bir biçimde incelendiğinde, rehberlik alt kategorisinde öğretmen adaylarının çoğunun öğretim ilke ve yöntemleri dersini öğretmen metaforunu ile açıkladıkları görülmektedir:

- Öğretim ilke ve yöntemleri dersi bir öğretmene benzer, çünkü bu derste bir çocuğa nasıl davranılması gerektiği, onlara en doğru şekilde nasıl bilgi aktarabileceğimizi öğretir, bir öğretmende bu konularda çok dikkatli olmalıdır (SÖ 33)
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersi iyi bir öğretmene benzer, çünkü nasıl donanımlı öğretmen olacağımızı öğretir (OÖÖ 102)
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersi usta-çırak ilişkisine benzer, çünkü ders hakkında teorik ve pratik bilgi birikimi oldukça çok olan öğretmen ileride kendi ile aynı işi yapacak olan bizlere (öğrencilere) tüm bilgi birikimini aktarmak için çabalar (SÖ 9)
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersi anneye benzer, çünkü anne çocuğunu yetiştirirken kendi çapında benimsediği kuralları uygulamaları vardır, tıpkı öğretim ilke ve yöntemleri dersinde öğretmenin öğrenciye uyguladığı ilke, yöntem ve kuralların olduğu gibi (SÖ14)
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersi anneye benzer, çünkü hayatımıza dair karşılaştığımız sorunlarda bize yol gösterip ne yapmamız gerektiği konusunda yardımcı olur, bize daha sonra meslek hayatımızda sıkça kullanabileceğimiz şeyler öğretir (SÖ 56)

Yukarıdaki öğretmen adayları bu dersin öğretmen, anne ve usta-çırak ilişkisine benzediğini belirtmişlerdir. Örneğin, öğretmen metaforunu kullanan Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ33 bu ders ile çocuğa nasıl yaklaşması gerektiğini ve bilgiyi nasıl aktaracağını öğrendiğini ifade etmiştir. Usta-çırak ilişkisi metaforunu kullanan Sınıf Öğretmeni adayı SÖ9 ise yukarıdaki öğretmen adayından farklı metafor kullanmasına rağmen benzer biçimde bilgi aktarımına vurgu yapmıştır. Öğretmen adaylarının bu ifadeleri öğretmeni öğrenmenin merkezinde gördüklerine işaret etmektedir. Öğrenmenin merkezinde öğretmenin yer aldığı yaklaşımlarda bilginin doğrudan aktarımı ve davranışsal hedeflerin ön planda olduğu bilinmektedir (Bulut, 2008; Yalçın-İncik ve Tanrıseven, 2012). Benzer şekilde, öğretmen metaforunu kullanan Okul Öncesi Öğretmeni adayı OÖÖ102 ise bu ders sayesinde öğretmenin donanımlı hale geleceğini vurgulamıştır. Öğretmen adayının bu ifadesi öğretmenin mesleki yeterlikleri kazanması ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri (2017) incelendiğinde mesleki beceri kapsamında yer alan eğitim öğretimi planlama ve öğrenme ortamları oluşturma becerilerinin Öğretim ilke ve yöntemleri dersinde öğrenilen konular ile ilgili olduğu görülmektedir. Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ14 ve SÖ56 ise öğretim ilke ve yöntemleri dersini anne metaforu ile açıklarken annenin çocuğunu yetiştirirken benimsediği kurallar ve çocuğuna yardım etmesini vurgulamışlardır. Bu açıklamadan adayların anneyi çocukların bakımı ile

ilgilenen kişi olarak ele aldığı anlaşılmaktadır. Aşağıdaki öğretmen adayları ise bu dersti reçete, kılavuz, pusula metaforları ile açıklamışlardır:

- Öğretim ilke ve yöntemleri dersti reçeteye benzer, çünkü bu ders öğreticinin öğrenene dersti nasıl işlemesi gerektiğini, amaçlarını, tekniklerini ortaya koyması bakımından reçeteye benzer (SÖ 52)
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersti kılavuza benzer, çünkü kılavuz neyi nasıl, doğru olan nedir bunları bize aktarır, bir öğretmenin kılavuzu da bence bu derstir (SÖ 53)
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersti pusulaya benzer, çünkü bize çocuklara bilgiyi nasıl öğreteceğimizi anlatır, bize bilgiyi aktarmak konusunda yol gösterir (OÖÖ 113)

Öğretmen adaylarının yukarıdaki açıklamaları incelendiğinde, adayların öğretim ilke ve yöntemleri dersinin nasıl ders işleyecekleri, öğrencilere nasıl öğretecekleri ve bilgi aktarma konularında yol gösterdiğini belirttikleri görülmektedir. Bu metaforlar adayların bu dersti bir yol gösteren rehber olarak gördüklerini, bu dersin öğretmenlik yaşamında kendilerine rehberlik edeceğini düşündüklerini göstermektedir. Bu nedenle, mesleki nitelikleri bakımından iyi bir öğretmen olma yolunda öğretim ilke ve yöntemleri dersini önemsedikleri düşünülmektedir. Yukardaki öğretmen adaylarının görüşlerinden farklı olarak, Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ51 ve Okul Öncesi Öğretmeni Adayı OÖÖ97 futbol akademisi ve sportif stratejiler metaforlarını kullanmışlardır:

- Öğretim ilke ve yöntemleri dersti futbol akademisine benzer, çünkü alt yapıda gol atmaya değil önce topa vurmaya öğretirler, düşmeyi, savunma yapmayı, enerjiyi doğru olarak nerede kullanmayı öğretirler, futbol başlı başına yöntem ve stratejilerden ibarettir, tıpkı bu ders gibi (SÖ 51)
- Öğretim ilke ve yöntemleri dersti sportif stratejilere benzer, çünkü sporda da taktiğin tekniğin olmazsa rakibini yenip öne geçemez ve yaptığın spordan keyif almazsın, bu derste de farklı yöntemlerin kullanılmasını görüyoruz, o yüzden benzediğini düşünüyorum (OÖÖ 97)

Öğretmen adaylarının yukarıdaki açıklamaları incelediğinde öğretim ilke ve yöntemleri dersini sportif faaliyetlere benzeterek açıkladıkları görülmektedir. Örneğin Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ51 bu dersti futbol akademisine benzetirken bu yorumunu futbol akademisinde öğretilen en temel şeylerin yöntem ve stratejiler olduğuna işaret ederek açıklamıştır. Benzer şekilde, Okul Öncesi Öğretmeni Adayı OÖÖ97 ise sportif stratejiler metaforunu taktik, teknik ve yöntem kavramlarını kullanarak açıklamıştır. Açıklamalarında taktik, teknik, yöntem ve strateji kavramlarını kullanan bu öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersti kapsamında işlenen strateji, yöntem ve teknik kavramlarını vurguladıkları düşünülmektedir.

Rehberlik Etme alt kategorisine ilişkin ifadeler genel olarak değerlendirildiğinde en sık tekrar edilen metaforun öğretmen metaforu olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının metaforları öğrenim gördükleri anabilim dalı dikkate alınarak incelendiğinde anne kavramının sadece Sınıf Öğretmeni adayları tarafından kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca, Sınıf Öğretmeni adaylarının anne ile ilgili

olan ebeveyn ve aile metaforlarını da sıklıkla kullandıkları anlaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından sadece erkek öğretmen adayları futbol ya da diğer sporlar ile ilişkili metaforlar kullanmışlardır.

Öğretmen adaylarının kullandıkları metaforlar öğretim ilke ve yöntemleri dersinin yapısına ilişkin açıklamalar yaptıklarını göstermektedir:

Öğretim İlke ve Yöntemleri Dersi'nin Yapısı

Öğretmen adaylarının bu kategorideki metaforları dersin içeriğini nasıl algıladıkları ve dersin işlenişini ne şekilde değerlendirdiklerine ait açıklamaları içermektedir. Bu doğrultuda bulgular dersin içeriği ve dersin işlenişi olarak iki alt kategoride incelenmiştir:

Dersin İçeriği

Bu alt kategoride öğretmen adaylarının çoğu öğretim ilke ve yöntemleri dersinin içeriğini nar metaforu ile açıklamışlardır. Adaylar ayrıca dersin içeriğini açıklamada, tohum, ağaç, üzüm ve soğan gibi metaforlar kullanmışlardır. Adayların kullanmış oldukları bu metaforlar dersin içeriğini parça-bütün ve iç içe şeklinde algıladıklarını göstermektedir. Katılımcı görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi nara benzer, çünkü az az parçalar bütüne dönüşür ve bu bütün öğretmenliğin temelini oluşturur, derste genel olarak öğretim yöntem ve teknikleri öğretildiği için, bunlar öğretmenliğin temeli olarak görülür (SÖ 26)

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi üzüm salkımına benzer, çünkü üzüm taneleri bir araya geldiğinde salkımı oluşturur, yani öğretim kuram ve modelleri, öğretim stratejileri, öğretim yöntemleri, öğretim teknikleri vb. konuları üzüm tanelerinden kabul edersek tüm konular bir araya geldiğinde üzüm salkımını yani öğretim ilke ve yöntemleri dersini oluşturur (SÖ 34)

Öğretmen adaylarının yukarıdaki ifadeleri incelendiğinde; bu derste öğrenilen her bir konuyu bütünü oluşturan anlamlı bir parça olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Örneğin, nar metaforunu kullanan Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ26 parçaların bütünü oluşturduğunu ve bunun öğretmenliğin esası olduğunu ifade etmiştir. Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ36 üzüm tanelerinin bir araya gelmesi sonucunda üzüm salkımını oluşturduğunu belirtmiştir. Öğretmen adaylarının açıklamalarında bu dersin içeriğinden bahsettikleri anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, bazı öğretmen adayları ise öğretim ilke ve yöntemleri dersini tohum ve ağaç metaforlarından yararlanarak açıklamıştır:

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi tohuma benzer, çünkü bir bitkinin var olmasını sağlayan ana unsur tohumdur, bir öğretmenin de öğretmen olabilmesi için gereken ana unsur bu derstir, çocuk psikolojisini anlamak için nasıl öğreteceğini bilmek için gereken bir derstir, eğer bir tohum yoksa bitki de yoktur (SÖ 36)

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi ağaca benzer, çünkü kökü öğretmendir, kökü ne kadar sağlamsa ağaç o kadar sağlıklı olur, ağacın gövdesi ise dersin tek bir şeye bağlı olmadığı yani birden fazla etkene bağlıdır, meyveleri ise çocukların eğitimine benzer, ağaç iyi beslenirse meyveleri de o kadar iyi olur (SÖ 56)

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi ağaca benzer, çünkü sen bunu suladığında farklı stratejiler geliştirdiğinde daha çok mahsul alırsın (OÖÖ 117)

Tohum ve ağaç metaforlarını kullanan öğretmen adaylarının açıklamalarında verimlilik fikri dikkati çekmektedir. Örneğin, Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ36 tohum olmazsa bitki olmayacağını, Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ56 ağacın iyi beslenmesi sonucunda meyve vereceğini, Okul Öncesi Öğretmeni Adayı OÖÖ117 ise ağaç sulandığında daha fazla verim alınacağını belirtmiştir. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersinin öğrencinin psikolojisini anlama, farklı öğrenme stratejileri geliştirme ve dolayısıyla, nitelikli öğrenci yetiştirmede önemli yer tuttuğunu düşündükleri söylenebilir. Bu kategoride diğerlerinden farklı olarak bir öğretmen adayının soğan metaforunu kullandığı görülmektedir:

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi soğana benzer, çünkü kat kattır, konular birbiriyle ilgilidir (SÖ 41)

Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ41 öğretim ilke ve yöntemleri dersini soğana benzettiği görülmektedir. Öğretmen adayının bu açıklamasında konuların birbiri ile olan ilişkisinden yola çıktığı düşünülmektedir. Bir diğer ifade ile öğretme adayı derste öğrenilen konuların her birinin bir yapıya ait katmanı oluşturduğunu düşünerek soğana benzetmiştir.

Sınıf Öğretmeni ve Okul Öncesi Öğretmeni adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersini içeriğine ilişkin metaforları dersin içeriği konusunda farklı algılayış biçimleri olduğu dikkati çekmektedir. Ayrıntılı incelemeler, bu alt kategorideki metaforların neredeyse tamamının Sınıf Öğretmeni Adayları tarafından üretildiğini göstermektedir. Öğretim ilke ve yöntemleri dersinin içeriğine ilişkin yalnız bir Okul Öncesi Öğretmeni Adayının metafor ürettiği görülmektedir. Bu durum, okul öncesinde kullanılan öğretim yöntemlerinin farklı bir yapıya sahip olmasından kaynaklanabileceği gibi; dersi veren öğretim elemanlarının dersi işleyiş biçiminden de kaynaklanabilir.

Dersin İşlenişi

Bu alt kategoride öğretmen adayları öğretim ilke ve yöntemleri Dersi'nin işleniş biçimine ilişkin puzzle ve kazak metaforlarını kullanmışlardır. Öğretmen adaylarının bu kategorideki ifadelerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi puzzle'a benzer, çünkü bu ders bize en doğru zamanda en uygun dersi nasıl işleyeceğimizi bize öğretir, tıpkı bir puzzle gibidir, bin parça içinde o kısma uyan sadece bir parça vardır, bu parçayı da bulup yerleştirmek bize düşer (SÖ 39)

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi kazağa benzer, çünkü ilmek ilmek işlenir ve sonunda ortaya çok güzel birleşmiş bütün bir ürün çıkar (SÖ 63)

Öğretmen adaylarının ifadeleri yakından incelendiğinde bu dersin işleniş hakkındaki görüşlerini doğru zamanda doğru parçayı yerine koyma ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Örneğin, puzzle metaforunu kullanan Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ39'un açıklamasından bu derste öğrenilen her konunun bir yeri olduğu ve konuların doğru yerine konularak bir bütün elde edileceği anlaşılmaktadır. Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ63 ise

kazak metaforu ile Sınıf Öğretmeni Adayı 39'un açıklamalarına benzer biçimde parçaları birleştirme fikrine vurgu yapmıştır. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının dersin işleniş biçimine yönelik görüşlerinin parça bütün ilişkisine odaklandığı düşünülmektedir.

Öğretim İlke ve Yöntemleri Dersinin Önemi

Okul Öncesi Öğretmeni ve Sınıf Öğretmeni adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersinin önemine ilişkin üretmiş oldukları metaforlar incelendiğinde su, güneş, uzun bir yol, hayat ve vitamin metaforlarını kullandıkları görülmektedir. Öğretmen adaylarının kullanmış oldukları bu metaforlardan öğretim ilke ve yöntemleri dersini öğretmenlik için hayati öneme sahip bir ders olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi güneşe benzer, çünkü bitkiler büyümek için güneşe ihtiyaç duyarlar, ben de bu derste öğrendiklerim ve öğreneceklerim sayesinde küçük ve güzel çiçeklerime güneş olup onları en iyi şekilde yetiştirmeye ve büyütmeye çalışacağım (SÖ 4)

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi güneşin doğuşuna benzer, çünkü her tarafın karanlık olduğu zamanlar öğretmenlerin öğretim üzerine bilgisinin olmadığı dönemdir, bu ders sayesinde güneş doğar, öğretmen kendisini ve öğrencisini tanıır (SÖ 69)

Güneş metaforunu kullanan öğretmen adaylarının açıklamalarında güneşin bitkiler için besleyici olması ve aydınlatmasından yola çıktıkları görülmektedir. Örneğin, Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ4 güneş metaforunu kullanırken bu metaforu açıklamada güneşin bitkiler üzerindeki öneminden yola çıkmıştır. Güneşin bitkileri besleyerek büyüttüğü gibi bu ders sayesinde kendisinin de öğrencilerini büyüteceğini belirtmiştir. Benzer şekilde, Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ69 ise öğretim bilgisini güneş ışığına benzetmiş ve bu ders sayesinde öğretmenin kendisini ve öğrencilerini tanıyacağını belirtmiştir. Bu açıklamalar, öğretmen adaylarının güneşin canlılar için hayati öneminden yola çıkarak bu dersin önemine dikkat çektikleri anlaşılmaktadır. Bazı öğretmen adayları ise bu dersi hayat ve yol metaforları ile açıklamışlardır:

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi hayata benzer, çünkü hayatta da belirli stratejilerimiz ve mutlu yaşamak için yollarımız bir yerlere gelmek için çabalarımız vardır, öğretim dersinde bana göre hayattaki stratejilerimizi ve mutluluğumuzu geliştirmek ve ulaşmak için vardır (SÖ 47)

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi uzun bir yola benzer, çünkü bu yolda git gide tecrübe kazanırız, zorluklarla karşılaşırız, yol ilerledikçe arkada kalan tecrübelerle birikimlere bakarız, o birikimler bizi yolun sonuna yaklaştıran en güzel detaylardır (SÖ 75)

Öğretmen adaylarının yukardaki ifadeleri incelendiğinde, bu dersi yaşamın kendisine benzettikleri anlaşılmaktadır. Örneğin Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ47 hayatta mutlu olabilmek için izlediğimiz stratejilerden bahsederken, Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ75 bu dersi uzun bir yola benzeterek ilerlemeyi sağladığını ve tecrübe kazandırdığını vurgulamıştır. Öğretmen adaylarının bu ifadeleri öğretim ilke ve yöntemleri dersini

öğretmenlik mesleği için önemli bulduklarını göstermektedir. Benzer şekilde, Okul Öncesi öğretmen adayı OÖÖ88 bu dersi vitamine benzeterек yararlanlarından bahsetmiştir:

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi vitamine benzer, çünkü çocuklara daha yararlı olmayı sağlar (OÖÖ 88)

Öğretmen adayı OÖÖ88, yukarıdaki açıklamasında, vitaminlerin canlılara faydalı olduğuna dikkati çekmektedir. Aşağıdaki öğretmen adayı ise bu dersi suya benzeterек öğretmenlik mesleği için hayati öneme sahip bir ders olduğuna dikkati çekmiştir:

— Öğretim ilke ve yöntemleri dersi suya benzer, çünkü su hayat için önemlidir, onsuz yaşayamayız, bir öğretmen adayı için de bu ders adeta bir su gibidir, bu derste öğrendiğimiz konular çalışma hayatımızda çok işimize yarayacaktır (SÖ 64)

Sınıf Öğretmeni Adayı SÖ64 suyun canlılar için öneminden yola çıkarak öğretim ilke ve yöntemleri dersinin de su gibi öğretmenler için hayati önemi olduğunu vurgulamıştır. Öğretmen adaylarının bu kategori kapsamında belirttikleri metaforlar incelendiğinde, öğretim ilke ve yöntemleri dersini öğretmen eğitiminde oldukça önemli buldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca, mesleki niteliklerini geliştirmek açısından bu dersin katkısına inandıkları düşünülmektedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Temel Eğitim Bölümü'nde öğrenim gören Sınıf Öğretmeni ve Okul Öncesi Öğretmeni adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin zihinsel imgelerinin incelendiği bu araştırmada, bulgular öğretmen adaylarının bu derse ilişkin zihinsel imgelerinin çok çeşitli olduğunu göstermektedir. Araştırmaya katılan 117 öğretmen adayı çeşitli metaforlar kullanmıştır. Metaforlar bireylerin deneyimlerini yansıtmakla birlikte (Miller, 1987) bilgi ve duygunun nasıl işlendiği ile ilgilendirir (Wagener, 2017). Bu bilgilerden hareketle, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine ilişkin üretmiş oldukları metaforları onların yaşam deneyimlerini de dikkate alarak yorumlamak; bu dersi nasıl algıladıklarını daha kapsamlı bir biçimde anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Bulgular, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersinin temel oluşturma ve rehberlik etme işlevlerini vurguladığını göstermektedir. Öğretmen adaylarının bu dersin işlevine ilişkin kullanmış olduğu alfabe, yapı taşları gibi metaforlar bu dersin öğretmen olmanın temelini attığı şeklinde yorumlanabilir. Meslek bilgisi dersi olan ve Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı'nda dördüncü yarıyıl da yer alan öğretim ilke ve yöntemleri dersi öğretim programında "öğretim ilke ve yöntemleriyle ilgili temel kavramlar; öğretim-öğrenme ilkeleri, modelleri, stratejileri, yöntemleri ve teknikleri; öğretimde hedef ve amaç belirleme; öğretim ve öğrenmede içerik seçimi ve düzenlemesi; öğretim materyalleri; öğretimin planlanması ve öğretim planları; öğretimle ilgili kuram ve yaklaşımlar; etkili okulda öğretim, öğrenme ve öğrenmede başarı; sınıf içi öğrenmelerin değerlendirilmesi" konularını içerdiği belirtilmiştir (YÖK, 2018). Bu

doğrultuda, öğretim ilke ve yöntemleri dersinin öğrenme-öğretme ortamının hazırlanmasına temel olan konuları içerdiği görülmektedir. Benzer şekilde, alanyazın, bu dersin nitelikli öğretmen yetiştirme hedefi bakımından öğretmen eğitiminde önemli bir yere sahip olduğunu vurgulamaktadır (Saracaloğlu ve Karasakaloğlu, 2011). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri (2017) incelendiğinde Mesleki Beceri alanında tanımlanan eğitim-öğretimi planlama, öğrenme ortamları oluşturma, öğretme ve öğrenme sürecini yönetme boyutları kapsamında beklenen becerilerin önemli bir bölümü öğretmen adaylarına öğretim ilke ve yöntemleri dersi kapsamında sunulmaktadır. Elde edilen sonuçlar bu açıdan değerlendirildiğinde, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersinin öğretmenlik için temel oluşturduğu görüşünün dersin öneminin öğretmen adayları tarafından anlaşılmış olduğunu göstermektedir.

Öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersini öğretmenlik yaşantısındaki işlevi bakımından rehber olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Veriler yakından incelendiğinde, bazı öğretmen adaylarının bu dersi öğretmene benzettiği bazılarının ise öğretmenin mesleki becerisini ortaya koymasının bu ders ile mümkün olduğunu ifade ettiği görülmektedir. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersini iyi bir öğretmen olma kavramı ile ilişkilendirdikleri anlaşılmaktadır. Yukarıda da vurgulandığı gibi, öğretim ilke ve yöntemleri dersi öğretmenlerin mesleki yeterliklerini geliştirmeye yönelik bir meslek bilgisi dersidir (YÖK, 2018). Toplumla faydalı bireyler yetiştirmek öğretmenlerin yeterliği ile ilgilidir (Öztürk, 2004). Bu ders, öğretmene etkili bir öğrenme-öğretme süreci gerçekleştirme bakımından uygun yöntem ve tekniği seçebilme kapasitesi kazandırmada önemli bir yere sahiptir (Saracaloğlu ve Karasakaloğlu, 2011). Bu bakımdan, sonuçların alanyazında yer alan daha önceki çalışmaların sonuçları ile benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Örneğin, sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleğine ilişkin öğretmeni yol gösterici olarak tanımlayan harita, rehber ve ışık gibi metaforları kullandıkları görülmektedir (Koç, 2014). Benzer şekilde, eğitim fakültesinin farklı lisans programlarında öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmen kavramına yönelik harita, pusula ve rehber gibi metaforlar kullanarak öğretmeni yol gösterici ve yönlendiren olarak tanımladıkları anlaşılmıştır (Aydın ve Pehlivan, 2010, Saban, Koçbeker ve Saban, 2006). Ayrıca, Senemoğlu (2007) etkili öğrenme ortamında öğretmenin görevini, öğretim programında yer alan kazanımları ve öğrenci özelliklerini dikkate alarak uygun etkinlikleri belirleme, düzenleme, uygulama ve değerlendirme olarak tanımlamaktadır. Bu açıklamalar öğretmenin rehberlik etme görevini vurgulamaktadır. Benzer şekilde, Milli Eğitim Bakanlığı (2002) öğretmenin görevlerini öğrenme faaliyetlerine rehberlik etmek ve öğrenmeyi kolaylaştırmak olarak belirlemiştir. Ayrıca, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği (2014) incelendiğinde, okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin eğitim ve öğretim faaliyetlerini, eğitim ve öğretim programında belirtilen esaslara göre planlamak ve uygulamak ile görevli oldukları belirtilmiştir. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının, öğretim ilke ve yöntemleri dersinin öğretmene rehberlik ettiği konusundaki görüşlerinin hem alanyazın hem de mevzuat ile uyumlu olduğu anlaşılmaktadır. Buna ek olarak, Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları kapsamında öğretim ilke ve yöntemleri dersinin içeriğine ilişkin tanım

göz önünde bulundurularak öğretmen adaylarının bu dersin işlevine ilişkin metaforları incelendiğinde bu araştırmaya katılan öğretmen adaylarının önemli bir bölümü için öğretim ilke ve yöntemleri dersinin amacına ulaştığı düşünülmektedir.

Öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersinin yapısına ilişkin görüşleri, dersin içeriği ve dersin işlenişi olmak üzere iki alt kategoriden oluşmaktadır. Dersin içeriği alt kategorisinde parçadan-bütüne ve iç-içe ilişkiler ön plana çıkarken, dersin işlenişi alt kategorisinde benzer şekilde parça-bütün ilişkisine odaklanıldığı görülmektedir. Öğretim ilke ve yöntemleri dersinin öğretim programı incelendiğinde temel kavramlar, modeller, stratejiler, yöntem ve teknikler olmak üzere ilerleyen yapının genelden özele doğru bir bütünü oluşturduğu anlaşılmaktadır (Arslan, 2007; Baştürk, 2013; Duman, 2011; Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları, 2018; Tan, 2012). Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersinin yapısına yönelik zihinsel imgelemelerinin dersin yapısı ile uyumlu olduğu söylenebilir. Ancak, bu kategoride dikkate alınması gereken en önemli durum her iki alt kategoride de baskın olarak Sınıf Öğretmeni adaylarının ön plana çıkmasıdır. Dersin içeriği alt kategorisinde yalnızca bir Okul Öncesi Öğretmeni adayı metafor üretirken, Dersin işlenişi kategorisinde üretilen tüm metaforlar Sınıf Öğretmeni adaylarına aittir. Bu durumun çeşitli sebeplerden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Örneğin, Okul öncesi eğitiminin yapısı göz önünde bulundurulduğunda Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan tema/konuların bir amaç değil araç olduğu görülmektedir. Yani okul öncesi eğitimde, kazanım ve göstergelerin kazandırılmasında konu veya tema merkezli eğitim söz konusu değildir ancak eğitim süreci planlanırken çeşitli konulardan yararlanılabilir. "Burada asıl amaç, ele alınan konunun öğretimi değil o konu yardımı ile kazanım ve göstergelerin gerçekleştirilmesidir" (Okul Öncesi Eğitimi Programı, 2013: 16). Ancak, İlkokul programlarında yer alan Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler gibi temel derslerin konu ve tema merkezli öğrenmeyi esas aldıkları görülmektedir (Öğretim Programları, 2018). Bu nedenle, pek çok derste farklı konuları öğretecek olan Sınıf Öğretmeni adayları çeşitli öğrenen profillerine hitap etmek açısından öğretim ilke ve yöntemleri dersi kapsamında öğrendiği strateji, yöntem ve teknikleri daha farklı biçimlerde kullanabilir. Ayrıca, her ne kadar öğretim ilke ve yöntemleri dersi meslek bilgisi olarak tüm öğretmen yetiştirme programlarında yer alsada alanyazın incelediğinde, farklı öğretmen yetiştirme programlarından öğretmen adaylarının derse karşı tutumlarının da farklı olduğu anlaşılmaktadır (Tan, 2010). Bununla birlikte, öğretmen adaylarının dersi aldıkları öğretim elemanının dersi işleyiş biçimi de iki grup arasındaki görüşlerin farklılaşmasına neden olduğu düşünülebilir.

Araştırma kapsamında yer alan öğretim ilke ve yöntemleri dersinin önemi kategorisinde öğretmen adaylarının dersi güneş, hayat, yol, su ve vitamin metaforları imgeledikleri görülmektedir. Öğretmen adaylarının kullanmış oldukları metaforlara ilişkin açıklamaları incelendiğinde, öğretim ilke ve yöntemleri dersini mesleki gelişimleri açısından çok önemli buldukları anlaşılmaktadır. Özellikle güneş ve su metaforları ve bu metaforlara ilişkin açıklamalar öğretmen adaylarının bu dersi öğretmenlik mesleğini etkili bir biçimde gerçekleştirebilme açısından önemli bulduklarına işaret etmektedir. Bu durum, çeşitli

çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Örneğin, farklı üniversitelerde çeşitli öğretmen yetiştirme programlarında meslek bilgisi derslerinin incelediği bir çalışmada öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersini önemli buldukları anlaşılmaktadır (Yalçın ve Şengül-Avşar, 2014). Benzer şekilde, bir başka çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme-öğretme sürecinde yeterliğin geliştirilmesine olanak sağlaması bakımından öğretim ilke ve yöntemleri dersini önemli bulduklarını ifade ettikleri görülmektedir (Şahin ve Kartal, 2013). Ayrıca, öğretim elemanlarının Okul Öncesi Eğitimi programındaki derslere ilişkin görüşlerinin incelendiği bir başka çalışmada ise öğretmenlik mesleğinin niteliği açısından öğretim elemanlarının da öğretim ilke ve yöntemleri dersini önemsedikleri görülmektedir (Dereobalı ve Ünver, 2009). Ancak, öğretim ilke ve yöntemleri dersi her ne kadar öğretmen adayları ve bu dersi veren öğretim elemanları tarafından önemli bulunuyor olsa da öğretmenlerle yapılan çalışmalar bu ders kapsamında öğretmen adaylarına verilen aktif öğrenmenin öğrenme-öğretme sürecinde etkili bir biçimde kullanılmadığına işaret etmektedir. Örneğin, birçok araştırmacı sınıf öğretmenlerinin öğretim ilke ve yöntemleri dersini önemsiyor olmalarına rağmen en çok kullanılan stratejinin sunuş yolu ve en çok kullanılan yöntemlerin düz anlatım yöntemi ve en çok kullanılan tekniğin soru-cevap tekniği olduğunu vurgulamıştır (Geçer ve Özel, 2012; Muşta ve Taşkaya, 2008; Ocak, Ocak, Yılmaz ve Mergen, 2012; Tatar ve Ceyhan, 2018; Yeşilyurt, 2013; Yıldız-Feyzioğlu, 2012). Ancak, 2005 yılında ülkemizde eğitim programlarının felsefi dayanağının değişmesi ile birlikte yapılandırmacı yaklaşımın benimsenmesi sonucunda öğretmenlerin de geleneksel olarak adlandırılan sunuş yoluyla öğretim stratejisinin yanı sıra çağdaş stratejiler olarak adlandırılan buluş yoluyla ve araştırma inceleme yoluyla öğretim stratejilerini de kullanması beklenmektedir (Ocak, Ocak, Yılmaz ve Mergen 2012; Sarıkaya, Güven, Göksu ve İnce-Aka, 2010). Tatar ve Ceyhan'a (2018) göre öğretmen merkezli ders işleme eğilimi, öğrenci merkezli yöntem ve teknikler hakkında yeterince bilgi sahibi olmama ve öğretmen merkezli bir eğitim sisteminden gelmiş olma ile ilgilidir. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının ülkemizdeki öğretim programları dikkate alındığında, öğrenci merkezli ders işleme yeterliklerinin arttırılması hususunda öğretim ilke ve yöntemleri dersi ön plana çıkmaktadır. Öğretim ilke ve yöntemleri dersi eğitimde yaşanan gelişmeler sonucunda kur tanımında zaman zaman yapılan değişikliklere rağmen 1964 yılından bu yana ülkemizde öğretmen yetiştirme programlarında yer almaktadır (Küçükahmet, 2007). Türk Milli Eğitimi'nde bu derse yarım asırdan fazla bir süredir ihtiyaç duyulmasının nitelikli öğretmen yetiştirme hedefi ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Çünkü, öğretim ilke ve yöntemleri dersi öğretmen adaylarına kuramsal bilgiye ulaşma ve bu bilgiyi kullanma arasında bağ kurma olanağı sunması bakımından mesleki yeterlik kazanmada önemli bir yere sahiptir (Yeşilpınar-Uyar ve Doğanay, 2017). Bu nedenle, teori ve uygulama arasındaki farklılıkların sebepleri ve bu farklılıkların giderilmesi amacıyla ayrıntılı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Kaynaklar

- Açıkgöz, K. Ü. (2005). *Etkili öğrenme ve öğretme*. Ankara: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Altay, E. ve Tekinarslan, E. (2013). Öğretmen, öğretme, öğrenme, öğretim materyali ve değerlendirmeye ilişkin metaforlar: Yapısal bir analiz. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(3), 443-467.
- Altun, S. A. ve Apaydın, Ç. (2013). Kız ve erkek öğretmen adaylarının "eğitim" kavramına ilişkin metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 19(3), 329-354.
- Arslan, M. (2007). *Öğretim ilke ve yöntemleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın, İ. S. ve Pehlivan, A. (2010). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğrenci kavramlarına ilişkin kullandıkları metaforlar. *Turkish Studies*, 5(3), 818-842.
- Aykaç, N. ve Çelik, Ö. (2014). Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının eğitim programına ilişkin metaforik algılarının karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 326-339.
- Başaran, B. I. (2004). Etkili öğrenme ve çoklu zekâ kuramı: bir inceleme. *Ege Eğitim Dergisi*, 5(1), 7-15.
- Baştürk, S. (2013). *Öğretim ilke ve yöntemleri*, Ankara: Vize Basın Yayın.
- Biesta, G. (2015). Freeing teaching from learning: opening up existential possibilities in educational relationships. *Studies in Philosophy and Education*, 34(3), 229-243.
- Bouton, M. E. (2000). A learning theory perspective on lapse, relapse, and the maintenance of behavior change. *Health Psychology*, 19(1S), 57-63.
- Bulut, İ. (2008). Yeni ilköğretim programlarında öngörülen öğrenci merkezli uygulamalara ilişkin öğretmen görüşleri (Diyarbakır ili örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 14(4), 521-546.
- Brandon, A. F. ve All, A. C. (2010). Constructivism theory analysis and application to curricula. *Nursing Education Perspectives*, 31(2), 89-92.
- Bråten, I., McCrudden, M. T., Stang Lund, E., Brante, E. W. ve Strømsø, H. I. (2018). Task-oriented learning with multiple documents: effects of topic familiarity, author expertise, and content relevance on document selection, processing, and use. *Reading Research Quarterly*, 53(3), 345-365.
- Caine, R. N. ve Caine, G. (1990). Understanding a brain-based approach to learning and teaching. *Educational leadership*, 48(2), 66-70.
- Camadan, F. (2018). Öğrenmenin doğası. Alim Kaya (Ed.). Eğitim Psikolojisi içinde (s. 110-131). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design choosing among five approaches*. London: Sage Publications.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve öğretmen metaforları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 269-283.
- Çulha Özbaş, B. ve Aktekin, S. (2013). Tarih öğretmen adaylarının tarih öğretmenliğine ilişkin inançlarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(3), 211-228.
- Dereobalı, N. ve Ünver, G. (2009). Okul öncesi öğretmenliği lisans programı Derslerinin öğretim elemanları tarafından genel bir bakış açısıyla değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 161-181.

- Domjan, M. (2014). *The principles of learning and behavior*. Nelson Education.
- Dur, B. (2016). Metafor ve ekslibris. *EX-LIBRIST-Uluslararası Ekslibris Dergisi*, 3(5), 122–128.
- Duman, B. (2011). Eğitim ve öğretimle ilgili temel kavramlar. Bilal Duman (Ed.) Öğretim ilke ve yöntemleri (2. Baskı) içinde (s.2-29). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Duman, B. (2013). Öğrenme-öğretme sürecindeki hata, yanılsama ve yanıltmacalara ilişkin öğrenci görüşleri. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 25, 15–40.
- Eisenhardt, D. ve Menzel, R. (2007). Extinction learning, reconsolidation and the internal reinforcement hypothesis. *Neurobiology of learning and memory*, 87(2), 167–173.
- Ersoy, A. F. (2016). Fenomenoloji. Ahmet Saban ve Ali Ersoy (Ed.). *Eğitimde nitel araştırma desenleri* (s. 51-105). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fırat, M., Kabakçı-Yurdakul, I. ve Ersoy, A. (2014). Bir eğitim teknolojisi araştırmasına dayalı olarak karma yöntem araştırması deneyimi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 65–86.
- Fosnot, C. T., ve Perry, R. S. (1996). Constructivism: A psychological theory of learning. *Constructivism: Theory, perspectives, and practice*, 2, 8–33.
- Geçer, A. ve Özel, R. (2012). İlköğretim fen ve teknoloji dersi öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde yaşadıkları sorunlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(3), 1–26.
- Göğebakan-Yıldız, D. (2017). An analysis of attitudes and metaphor perceptions towards the course of curriculum development in education. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 7(14), 113–130.
- Gültekin, M. (2013). İlköğretim öğretmen adaylarının eğitim programı kavramına yükledikleri metaforlar. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 126–141.
- Güneş, Y. İ., Sağdıç, F. ve Şimşek, C. L. (2018). Determination of the activities in econdary school cience textbooks to upporting nquiry ased earning. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 2(2), 28–38.
- Homer, R., Hew, K. F. ve Tan, C. Y. (2018). Comparing digital badges-and-points with classroom token systems: Effects on elementary school ESL students' classroom behavior and English learning. *Journal of Educational Technology & Society*, 21(1), 137–151.
- Işık, Ö. (2014). *Sınıf öğretmenleri adaylarının öğretmen, öğretim ve öğrenme kavramları ile ilgili metaforik algılarının yapılandırıcı yaklaşım açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Jensen, D. (2006). Metaphors as a bridge to understanding educational and social contexts. *International Journal of Qualitative Methods*, 5(1), 36-54.
- Kalyoncu, R. (2012). Visual arts teacher candidates' metaphors related to concept of teaching. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 471–484.
- Kanuka, H., Rourke, L. ve Laflamme, E. (2007). The influence of instructional methods on the quality of online discussion. *British Journal of Educational Technology*, 38(2), 260–271.
- Koç, E. S. (2014). Sınıf öğretmenleri adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 47–72.
- Kuzu, S. ve Demir, S. (2015). Öğretmen adayları için “öğretim ilke ve yöntemleri dersi öz yeterlilik ölçeği” nin geliştirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 401-415.

- Mergendoller, J. R., Maxwell, N. L. ve Bellisimo, Y. (2006). The effectiveness of problem-based instruction: A comparative study of instructional methods and student characteristics. *Interdisciplinary Journal of Problem-based Learning*, 1(2), 49-69.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research* (Third Edition). San Francisco: A Wiley Imprint.
- Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği (2014). 29072 sayılı Resmî Gazete. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/07/20140726-4.htm>
- Millî Eğitim Bakanlığı (2017). Öğretmenlik Mesleği genel yeterlikleri. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Ankara. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETMENLYK_MESLEY_Y_GENEL_YETERLYKLERY.pdf adresinden erişilmiştir.
- Miller, S. I. (1987). Some comments on the utility of methaphorsfor educational theory and practice, *Educational Theory*, 37(3) 219-227.
- Muşta, M. C. ve Taşkaya, S. M. (2008). Sınıf öğretmenlerinin türkçe öğretim yöntemlerine ilişkin görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 240-251.
- Ocak, G., Ocak, İ., Yılmaz, M. ve Mergen, H. H. (2012). İlköğretim öğretmenlerinin öğretim yöntem ve tekniklerine yönelik tutumları (Afyonkarahisar Örneği). *İlköğretim Online*, 11(2), 504-519.
- Okul Öncesi Eğitimi Programı (2013). Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Orlich, D. C., Harder, R. J., Callahan, R. C., Trevisan, M. S. ve Brown, A. H. (2012). *Teaching strategies: A guide to effective instruction*. Cengage Learning.
- Öğretim Programları (2018). Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara. <http://mufredat.meb.gov.tr/Programlar.aspx> adresinden erişilmiştir.
- Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü (2002). Öğretmen yeterlilikleri. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- Özdemir, S. M. (2012). Eğitim programı kavramına ilişkin öğretmen adaylarının metaforik algıları. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 5(3), 369-393.
- Özer, M. A. (2005). Etkin öğrenmede yeni arayışlar: İşbirliğine dayalı öğrenme ve buluş yoluyla öğrenme. *Ahmet Yesevi Üniversitesi, Bilig*, 35, 105-131.
- Öztürk, Ç. (2004). Ortaöğretim coğrafya öğretmenlerinin öğretim yöntem ve teknikleri kullanabilme yeterlilikleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 75-83.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (Demir, S. B., Çev.) Ankara: PegemA.
- Pektaş, M. ve Kıldan, A. O. (2009). Farklı branşlardaki öğretmen adaylarının “öğretmen” kavramı ile ilgili geliştirdikleri metaforların karşılaştırılması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 270-288.
- Richardson, V. (2005). Constructivist teaching and teacher education: Theory and practice. In *Constructivist teacher education* (pp. 13-24). Routledge.
- Russell, H. (2007). Learning for being: an ontological and existential approach. *International Journal of Lifelong Education*, 26(4), 363-384.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.

- Saban, A., Koçbeker, B. N. ve Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Saban, A. ve Keleşoğlu, A. (2011). Bilgisayar öğretmeni adaylarının okul ve bilgisayar öğretmeni kavramlarına ilişkin zihinsel imgeleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(1), 423-446.
- Saracaloğlu, A. S. ve Karasakaloğlu, N. (2011). Türkçe öğretmenlerinin öğretimde kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 10(3), 951-960.
- Sarıkaya, M., Güven, E., Göksu V. ve İnce- Aka, E. (2010). The impact of constructivist approach on students' academic achievement and retention of knowledge. *Elementary Education Online*, 9(1), 413-423.
- Semerci, Ç. (2007). "Program geliştirme" kavramına ilişkin metaforlarla yeni ilköğretim programlarına farklı bir bakış. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(2), 125-140.
- Senemoğlu, N. (2007). *Gelişim öğrenme ve öğretim. Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Gönül Yayıncılık.
- Soylu, Y. (2009). Sınıf öğretmen adaylarının matematik derslerinde öğretim yöntem ve teknikleri kullanabilme konusundaki yeterlilikleri üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 1-16.
- Şahin, Ç. ve Kartal, O. Y. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf öğretmeni yetiştirme programı hakkındaki görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013(12), 164-190.
- Şahin, B. (2013). Öğretmen adaylarının "matematik öğretmeni", "matematik" ve "matematik dersi" kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforik algılar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 313-321.
- Tan, Ş. (2010). Öğretim ilke ve yöntemleri dersinde öğrencilerin akademik başarılarının yordanması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 239-266.
- Tan, Ş. (2012). *Öğretim ilke ve yöntemleri* (8. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Tatar, N. ve Ceyhan, N. (2018). Fen bilgisi öğretmen adaylarının yapılandırmacı kurama dayalı öğretim uygulamalarının geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, 17(1), 207-222.
- Taşkın, Ş. Ç. ve Hacıömeroğlu, G. (2009, Mayıs). *Öğretmen adaylarının meslek bilgisi dersleri üzerine bakış açıları*. Sözlü bildiri, I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, Çanakkale.
- Tortop, H. S. (2013). Öğretmen Adaylarının Üniversite Hocası Hakkındaki Metaforları ve Bir Değerlendirme Aracı Olarak Metafor. *Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(2), 153-160.
- Wagener, A. E. (2017). Metaphor in Professional Counseling. *Professional Counselor*, 7(2), 144-154.
- Williams, C. (2002). Learning on-line: a review of recent literature in a rapidly expanding field. *Journal of Further and Higher Education*, 26, 3, 263-272.
- Yalçın, S. ve Avşar, A. Ş. (2014). Eğitim fakültesi meslek bilgisi derslerinin sıralama yargıları kanunıyla ölçeklenmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 5(2), 79-90.

- Yalçın-İncik, E. Y. ve Tanrıseven, I. (2012). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının ve öğretmen adaylarının öğrenci merkezli eğitime ilişkin görüşleri (Mersin Üniversitesi örneği). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 172-184.
- Yalçın Wells, Ş. (2015). Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmen ve sanatçı algısına ilişkin metafor analizi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 160-175.
- Yavuz, M., Özkartal, T. ve Yıldız, D. (2015). Uluslararası raporlarda öğretmen yeterlikleri ve öğretmen eğitimi. *SDU International Journal of Educational Studies*, 2(2), 60-71.
- Yeşilpınar-Uyar, M. (2016). A need analysis study regarding to develop a schoolbased curriculum for teaching principles and methods course. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 6(1), 73-96.
- Yeşilpınar-Uyar, M. ve Doğanay, A. (2017). Okul temelli yaklaşımla geliştirilen öğretim ilke ve yöntemleri dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 14(2), 63-88.
- Yeşilpınar-Uyar, M. ve Doğanay, A. (2018). A school-based curriculum development for the teaching principles and methods course. *Croatian Journal of Education*, 20(2), 621-672.
- Yeşilyurt, E. (2013). Öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma amaçları ve karşılaştıkları sorunlar. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 163-188.
- Yıldırım, İ. ve Demir, S. (2016). Views about gamification based curriculum for the lesson of "teaching principles and methods". *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 2(6), 85-102.
- Yıldız-Feyzioğlu, E. (2012). Science teachers' beliefs as barriers to implementation of constructivist-based education reform. *Journal of Baltic Science Education*, 11(4), 302-317.
- Yılmaz, F., Göçen, S. ve Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: Bir metaforik çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 151-164.
- Young, M. R., Klemz, B. R. ve Murphy, J. W. (2003). Enhancing learning outcomes: the effects of instructional technology, learning styles, instructional methods, and student behavior. *Journal of Marketing Education*, 25(2), 130-142.
- Yükseköğretim Kurulu. (2018). Yeni Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Online: http://www.yok.gov.tr/web/guest/icerik/-/journal_content/56_INSTANCE_rEHF8BIsfYRx/10279/41807946 adresinden erişilmiştir.

“Öğretmen Adaylarının Öğretim İlke ve Yöntemleri Dersine İlişkin Algıları: Metafor Analizi” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde “Sakarya University Journal of Education Dergisi ve Editörünün” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun yazarlara ait olduğu ve çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu bu çalışmanın yazarları tarafından taahhüt edilmiştir.

